

Brüssel, 16.10.2019
COM(2019) 476 final

2019/0229 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

SELETUSKIRI

Vastavalt nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks eesmärgiga lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist.

Kirjas, mille komisjon registreeris 12. aprillil 2019, taotles Itaalia käibemaksudirektiivi artiklist 168 ja artikli 26 lõike 1 punktist a tehtud erandi pikendamist. Eelkõige palub Itaalia luba teha jätkuvalt erand artiklist 168, piirates 40 % määraga õigust arvata maha sisendkäibemaks selliste mootorsõidukitega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. Lisaks taotleb Itaalia luba kasutada jätkuvalt erandit artikli 26 lõike 1 punktist a, vabastades käibemaksust maksukohustuslase ettevõtte varade hulka kuuluvate sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamine, kui selliste sõidukite suhtes kohaldatakse mahaarvamise õiguse piirangut.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teavitas komisjon 13. mai 2019. aasta kirjas Itaalia taotlusest teisi liikmesriike. Komisjon teatas 14. mai 2019. aasta kirjaga Itaaliale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste kaupade või teenuste ostmisel tasutav käibemaks, mida kasutatakse maksustatavate tehingute tarbeks selles liikmesriigis, kus selliseid tehinguid tehakse. Sama direktiivi artikli 26 lõike 1 punktiga a on ette nähtud, et ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamist isiklikuks tarbeks tuleb käsitada tasu eest teenuste osutamisenä, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks mahaarvatav.

Ettevõtte vara hulka kuuluvate mootorsõidukite puhul on eespool nimetatud sätete kohaldamisel mitmeid praktilisi raskusi, eelkõige seetõttu, et ei ole lihtne eristada mootorsõidukite era- ja äriotstarbelist kasutamist. Kui selliste mootorsõidukite kasutamise üle peetakse arvet, kaasneb sellega nii ettevõtetele kui ka haldusasutustele täiendav koormus, mis on seotud andmete säilitamise ja kontrollimisega. Lisaks võib nende sätete kohaldamine suurendada käibemaksualase kuritarvitamise või pettuse katsete ohtu, eelkõige kuna selliste sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamisest teatamine võib olla puudulik.

Itaalia on praegu õigus teha erand käibemaksudirektiivi artiklist 168, piirates 40 % määraga õigust arvata maha käibemaks sõiduki ostmisel, sealhulgas koostelepingute jms, tootmise, ühendusesisese omandamise, impordi, liisimise või üürimise, ümberehitamise, remondi või hoolduse korral ning seoses kuludega tarnetele või teenustele, mida osutatakse seoses sõidukite ja nende kasutamisega, sealhulgas määrdeainete ja kütusega, tingimusel et kõnealust sõidukit ei kasutata üksnes ettevõtluse tarbeks. Erand hõlmab kõiki mootorsõidukeid (välja arvatud põllumajandus- või metsatraktoreid), mida tavaliselt kasutatakse inimeste või kaupade veoks maanteel ning mille maksimaalne mass on alla 3,5 tonni ja milles on vähem kui üheksa istekohta, kaasa arvatud juhiiste. Seevastu ei hõlma see kulusid, mis on seotud üksnes maksukohustuslase majandustegevusega. See kehtib sõidukite puhul, mis kuuluvad maksukohustuslase kaubavarude hulka tema äritegevuse käigus, ning taksodena kasutatavate

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

sõidukite puhul, samuti autokoolides õppesõiduks kasutatavate sõidukite, üürimiseks või liisimiseks kasutatavate sõidukite või müügiesindajate poolt kasutatavate sõidukite puhul.

Samuti on Itaalia õigus teha erand käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a, vabastades käibemaksust selliste sõidukite isiklikuks tarbeks kasutamine, mis moodustavad osa maksukohustuslase ettevõtte varast, kui kõnealused sõidukid on hõlmatud eespool nimetatud erandiga.

Eespool nimetatud erandeid tegevateks meetmeteks andis nõukogu loa esmalt 18. juuni 2007. aasta otsusega 2007/441/EÜ² kuni 31. detsembrini 2010. Pärast seda on erandeid tegevaid meetmeid Itaalia taotluse alusel kolm korda pikendatud: nõukogu 29. novembri 2010. aasta rakendusotsusega 2010/748/EL³ pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2011 kuni 31. detsember 2013; nõukogu 15. novembri 2013. aasta rakendusotsusega 2013/679/EL⁴ pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2014 kuni 31. detsember 2016; ning nõukogu 8. novembri 2016. aasta rakendusotsusega 2016/1982/EL⁵ pikendati neid ajavahemikuks 1. jaanuar 2017 kuni 31. detsember 2019.

Itaalia praegune taotlus pikendada erandi kehtivust kuni 31. detsembrini 2022 põhineb samadel alustel, mis esitati eelmistes taotlustes. Taotlusele on lisatud aruanne, mis sisaldab käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist, nagu on nõutud otsuse 2007/441/EÜ artiklis 6.

Itaalia esitatud teave näitab, et praegune 40 % määr on endiselt asjakohane, sest see vastab Itaalia majanduse praegustele tingimustele seoses asjaomaste mootorsõidukite äri- ja eratarbeks kasutamise suhtega. Itaalia aruande kohaselt on Itaalia majanduses ülekaalus mikroettevõtjad, kes moodustavad 99 % Itaalia ettevõtetest ja tähendavad ligikaudu 5,2 miljonit maksukohustuslast. See näitab, et ametiasutustel on keeruline kontrollida selliste mikroettevõtjate omanduses olevate mootorsõidukite era- ja äriotstarbelist kasutust. Mikroettevõtjate ülekaal õigustab ka lihtsustamismeetmete võtmist, et tagada maksukohustuste täitmine.

Itaalia teatab, et neil mikroettevõtjatel on minimaalne käive ja enamikul juhtudel vaid üks töötaja, seega võib eeldada, et asjaomaseid sõidukeid kasutatakse olulisel määral eraotstarbel. Hinnanguliselt on keskmine määr, mis kajastab seda, kui suures ulatuses kasutavad Itaalia maksukohustuslased ettevõtete sõidukeid eraotstarbeks, ligikaudu 60 %. Seda seletab mikroettevõtjate ülekaal, arvestades et mikroettevõtjad omavad enamikku Itaalias liiklevatest ettevõtetele kuuluvatest sõidukitest. Suuremad ettevõtted (mille käive on üle 5 miljoni euro) moodustavad seejuures vaid 1 % kõigist ettevõtetest ning võimaldavad enamikul juhtudel oma töötajatel või juhatuse liikmetel kasutada oma sõidukeid erisoodustusena. Sellega seoses tuletatakse meelde, et nimetatud erisoodustustelt peab tasuma maksu töötaja (või juhatuse liige), kes seda soodustust saab ning kes kasutab seega ettevõtte sõidukit õiguspäraselt kogu aasta vältel isiklikel ja perekondlikel eesmärkidel. Itaalia sõnul ulatub suuremate ettevõtete sõidukite kasutamine muul kui ettevõtluse eesmärgil samuti rohkem kui 50 %ni.

Selleks et põhjendada 40 % määra sobivust, viitab Itaalia lisaks Euroopa Liidu Kohtu otsusele kohtuasjas C-228/05 Stradasfalti⁶, milles leiti, et Itaalias varem jõus olnud mootorsõidukitega

² ELT L 165, 27.6.2007, lk 33.

³ ELT L 318, 4.12.2010, lk 45.

⁴ ELT L 316, 27.11.2013, lk 37.

⁵ ELT L 305, 12.11.2016, lk 30.

⁶ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. september 2006, Stradasfalti Srl vs. Agenzia delle Entrate – Ufficio di Trento, C-228/05, ECLI:EU:C:2006:578.

seotud kulude mahaarvamise õiguse piirang ei ole ELi õigusaktidega kooskõlas. Selle otsuse tulemusena oli Itaalia kohustatud kehtestama mahaarvamata käibemaksu hüvitamise taotluste esitamise korra. Itaalia seadusandja otsustas, et maksumaksjad võivad taotleda hüvitist kahel erineval viisil: kas analüütilise teabe esitamise menetluse kaudu, esitades tõendid selle kohta, et sellise mahaarvamise määr protsentides, mille puhul hüvitamist taotleti, on asjakohane, või veebipõhise teabe esitamise menetluse kaudu, kasutades 40 % suurust kindlasummalist hüvitist. Itaalia väidab, et 95 % hüvitamise nõuetest esitati veebipõhise teabe esitamise menetluse kaudu. Tema arvates kinnitab see asjaolu, et huvitatud isikud ise tunnistavad kõnealuse protsendimäära sobivust Itaalia majanduskeskkonda.

Tõepoolest tekitaks ettevõtjatele kuuluvate sõidukite era- ja äriotstarbelise kasutamise eristamine võimaliku kasuga võrreldes asjakohaste andmete säilitamisest tingituna ülemäära suuri ja ebaoproportsionaalseid kulusid ning seda eelkõige füüsilisest isikust ettevõtjate ja mikroettevõtjate jaoks. See võib ka põhjustada maksuhaldurite ja maksukohustuslaste vahel õiguslikke vaidlusi, millega kaasnevad samuti lisakulud.

40 % määr näib piisavalt kajastavat selliste sõidukite tegelikku äriotstarbelist kasutust. Kõrgema või madalama maksumäära kohaldamine tooks tõesti kaasa liiga suured lahknevused kehtestatud määra ning sõidukite tegeliku äri- ja eraotstarbelise kasutamise vahel. See määr sarnaneb teistes liikmesriikides kasutatava protsendimääraga.

Otsusega 2007/441/EÜ vastu võetud meetmeid peetakse rahuldavaks kompromissiks vastuvõetud normide ning kuluka, aeganõudva ja enamasti ebaefektiivse arvepidamise vahel, millega kinnitatakse, et konkreetset sõidukit on tõepoolest kasutatud majandustegevuseks.

Erandit tegevate meetmete võtmine ei mõjuta eeldatavasti kuigi palju lõpptarbimisetapil Itaalia kogutava maksutulu kogusummat. Eeldatavasti ei mõjuta see ka negatiivselt käibemaksust laekuvaid liidu omavahendeid.

Eespool öeldut arvesse võttes ja arvestades, et ELi õigusraamistik ja faktiline olukord jäävad samaks, näib erandi kohaldamise taotletud pikendamine kuni 31. detsembrini 2022 olevat põhjendatud. Seetõttu tehakse ettepanek taotlus rahuldada. Kui Itaalia soovib taotleda täiendavat pikendamist pärast 2022. aastat, peab ta esitama hiljemalt 1. aprilliks 2022 pikendamistaotluse koos aruandega, mis sisaldab kohaldatava piirangu protsendimäära läbivaatamist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Sarnaseid erandeid seoses käibemaksu mahaarvamise õigusega on võimaldatud ka teistele liikmesriikidele.

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni selle ajani on liikmesriikidel õigus säilitada riiklike õigusaktide alusel 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Sellest tulenevalt kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha ettevõtjatele kuuluvate mootorsõidukitega seotud käibemaksu.

Varasemad algatused kehtestada eeskirjad selle kohta, milliste kulukategooriate suhtes võib kohaldada käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangut, on ebaõnnestunud⁷. Senikaua, kuni

⁷ KOM(2004) 728 (lõplik) – Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tagasi võetud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21.5.2014, lk 3).

need eeskirjad ELi tasandil ühtlustatakse, peetakse selliseid erandeid nagu käesolev asjakohaseks.

Kavandatud meetmed on seega kooskõlas käibemaksudirektiivi sätetega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käibemaksudirektiivi artikkel 395 on ainus võimalik õiguslik alus.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, kuulub ettepanek Euroopa Liidu ainupädevusse. Seepärast subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st lihtsustada maksude kogumist ja hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Võttes eriti arvesse võimalust, et ettevõtted võivad oma kohustusi aladeklareerida, ning koormust, mis maksuhaldurite jaoks tekib läbisõiduandmete kontrollimisega, oleks 40 % piiranguga võimalik lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja vältida maksudest kõrvalehoidumist, mida võidakse muu hulgas teha ebaõige arvepidamise kaudu.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust konkreetset liikmesriiki.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõjuhindang**

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja vältida käibemaksust kõrvalehoidumist. Seega on sellel võimalik positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Itaalia on tuvastanud erandeid tegevad meetmed kui sobivaima lahenduse. Meetmed on võrreldavad teistele liikmesriikidele võimaldatud varasemate ja kehtivate eranditega.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet negatiivselt.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit, mille tähtpäev on 31. detsember 2022.

Juhul kui Itaalia kaalub erandit tegevate meetmete kohaldamise edasist pikendamist pärast 2022. aastat, peaks ta esitama komisjonile hiljemalt 1. aprilliks 2022 pikendamistaotluse koos aruandega, mis sisaldab protsendimäära läbivaatamist.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,⁸ eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 168 on ette nähtud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest tasutav käibemaks, mida ta kasutab oma maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a käsitatakse ettevõtte vara kasutamist maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldisemalt muul kui ettevõtluse eesmärgil tasu eest teenuste osutamisenä.
- (2) Nõukogu otsusega 2007/441/EÜ⁹ lubatakse Itaaliale piirata direktiivi 2006/112/EÜ artikli 168 kohast õigust arvata teatavate mootorsõidukite puhul, mida ei kasutata ainult ettevõtluse eesmärgil, kehtestatud käibemaksust maha käibemaks kuni 40 %. Kõnealuse 40 % piirangu alla kuuluvate sõidukite puhul on Itaalia kohustatud vabastama maksukohustuslased kohustusest käsitada oma isiklikuks otstarbeks kasutamist teenuste osutamisenä tasu eest vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktile a. Otsus 2007/441/EÜ, mida on mitu korda pikendatud, kaotab kehtivuse 31. detsembril 2019.
- (3) Kirjas, mille komisjon registreeris 12. aprillil 2019, taotles Itaalia luba jätkata otsuse 2007/441/EÜ alusel lubatud erandi kohaldamist (edaspidi „erandeid tegevad meetmed“) veel kuni 31. detsembrini 2022.
- (4) Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt teatas komisjon 13. mai 2019. aasta kirjaga teistele liikmesriikidele Itaalia esitatud taotlusest. Komisjon teatas 14. mai 2019. aasta kirjaga Itaaliale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.
- (5) Koos taotlusega esitas Itaalia komisjonile otsuse 2007/441/EÜ artikli 6 kohase aruande, mis sisaldas käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist. Olemasoleva teabe põhjal on Itaalia seisukohal, et 40 % määr on endiselt põhjendatud. Itaalia väidab ka, et mootorsõiduki isiklikuks tarbeks

⁸ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

⁹ Nõukogu 18. juuni 2007. aasta otsus 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 165, 27.6.2007, lk 33).

kasutamisel käibemaksu arvestamise nõude peatamine kooskõlas nimetatud 40 % piiranguga on endiselt vajalik selleks, et tagada meetme täielik ja järjepidev rakendamine. See hoiaks ära topeltmaksustamise. Kõnealused erandit tegevad meetmed on põhjendatud vajadusega lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ning vältida ebaõigest arvepidamisest ja valede maksudeklaratsioonide esitamisest tulenevat maksudest kõrvalehoidumist.

- (6) Erandit tegevate meetmete kehtivuse pikendamine peaks piirduma ajaga, mis on vajalik meetmete tõhususe ja protsendimäära sobivuse hindamiseks. Seepärast tuleks Itaaliale anda luba jätkata erandit tegevate meetmete kohaldamist kuni 31. detsembrini 2022.
 - (7) Tuleks kehtestada tähtaeg loa taotlemisele, kui erandit tegevate meetmete kohaldamist soovitakse jätkata ka pärast 2022. aastat, mida Itaalia võib pidada vajalikuks. Itaalia peaks esitama koos iga sellise pikendamistaotlusega aruande, mis sisaldab käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist.
 - (8) Erandit tegevate meetmete kohaldamine mõjutab lõpptarbimisetapil kogutava maksutulu kogusummat vaid tühises ulatuses ning see ei mõjuta negatiivselt käibemaksust laekuvaid liidu omavahendeid.
 - (9) Seepärast tuleks otsust 2007/441/EÜ vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2007/441/EÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Käesoleva otsusega lubatud erandit tegevate meetmete kohaldamise pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile hiljemalt 1. aprilliks 2022. Taotlusele tuleb lisada aruanne, mis sisaldab käesoleva otsuse alusel kohaldatava käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist.“

- (2) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Käesolev otsus kehtib kuni 31. detsembrini 2022.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*